

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

1	7	3	3	9
---	---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	4
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 4th Semester
(2055)

SOCIOLOGY (In all Mediums)

Paper : Social Institution

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 90

Note :— (1) Attempt **FIVE** questions in all. Question No. 1 is compulsory.

(2) Attempt **FOUR** questions, selecting **ONE** question from each Unit.

(3) All questions carry equal marks.

1. Attempt any **NINE** parts in 4-6 lines each :

- (1) Association
- (2) Define Society
- (3) Institutions
- (4) Polygyny
- (5) Fraternal Polyandry
- (6) Role of Karta
- (7) Barter System
- (8) Totemism
- (9) Democracy
- (10) Profane
- (11) Sect
- (12) Nuclear Family.

2×9=18

UNIT-I

2. What do you mean by the term 'Institution' ? Explain the characteristics of Institutions in detail.

18

3. Explain the difference between Institution, Community and Association. 18

UNIT-II

4. Define monogamy form of marriage. Discuss its advantages and disadvantages. 18
5. Explain family institutions and its functions. What are the main factors which bring changes in family institution in contemporary society ? 18

UNIT-III

6. What do you understand by the term government ? Explain its functions in detail. 18
7. Explain economic institutions and their functions in detail. 18

UNIT-IV

8. What are religious institutions ? Explain their functions in detail. 18
9. Explain the theories of religion given by Emile Durkheim and Max Weber. 18

(हिन्दी माध्यम)

- नोट :- (1) कुल पाँच प्रश्न हल करें। प्रश्न संख्या 1 अनिवार्य है।
(2) प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न चुनकर चार प्रश्न हल करें।
(3) सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

1. किन्हीं नौ भागों को 4-6 पंक्तियों में हल करें :

- (1) संघ
- (2) समाज की परिभाषा बताइए।
- (3) संस्थाएँ
- (4) बहुविवाह
- (5) भ्रातृत्व बहुपतित्व
- (6) कर्ता की भूमिका
- (7) वस्तु विनिमय प्रणाली
- (8) टोटेमवाद
- (9) लोकतंत्र
- (10) अपवित्र

(11) ਸੰਪ੍ਰਦਾਯ

(12) ਏਕਲ ਪਰਿਵਾਰ।

2×9=18

ਯੂਨਿਟ-1

2. 'ਸੰਸਥਾ' ਸ਼ਬਦ ਸੇ ਆਪਕਾ ਕਯਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ ? ਸੰਸਥਾਓਂ ਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਓਂ ਕੋ ਵਿਸਤਾਰ ਸੇ ਸਮਝਾਓ। 18
3. ਸੰਸਥਾ, ਸਮੁਦਾਯ ਔਰ ਸੰਘ ਕੇ ਭੀਚ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਯੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਵਿਵਾਹ ਕੇ ਏਕਪਤਨੀਤਵ ਸਵਰੂਪ ਕੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਫ਼ਸਕੇ ਲਾਭ ਔਰ ਹਾਨਿ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
5. ਪਾਰਿਵਾਰਿਕ ਸੰਸਥਾਓਂ ਔਰ ਊਨਕੇ ਕਾਰਯੋਂ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੋ। ਸਮਕਾਲੀਨ ਸਮਾਜ ਮੇਂ ਪਾਰਿਵਾਰਿਕ ਸੰਸਥਾ ਮੇਂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਾਨੇ ਵਾਲੇ ਮੁਖਯ ਕਾਰਕ ਕਯਾ ਹੈ ? 18

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਸਰਕਾਰ ਸ਼ਬਦ ਸੇ ਆਪ ਕਯਾ ਸਮਝਤੇ ਹੈਂ ? ਫ਼ਸਕੇ ਕਾਰਯੋਂ ਕੀ ਵਿਸਤਾਰ ਸੇ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੋ। 18
7. ਆਰਥਿਕ ਸੰਸਥਾਓਂ ਔਰ ਊਨਕੇ ਕਾਰਯੋਂ ਕੀ ਵਿਸਤਾਰ ਸੇ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਏਂ ਕਯਾ ਹੈਂ ? ਊਨਕੇ ਕਾਰਯੋਂ ਕੀ ਵਿਸਤਾਰ ਸੇ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੋ। 18
9. ਏਮਿਲ ਫ਼ੁਰਕੀਮ ਔਰ ਮੈਕਸ ਵੇਬਰ ਫ਼ਵਾਰਾ ਫ਼ਿਏ ਗਏ ਧਰਮ ਕੇ ਸਿਫ਼ਤਾਂਤੋਂ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੋ। 18

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :— (1) ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

(2) ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣ ਕੇ, ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰੋ।

(3) ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅੰਕ ਹਨ।

1. ਕੋਈ ਵੀ ਨੌਂ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ 4-6 ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੋ :

(1) ਸੰਖ

(2) ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ

- (3) ਸੰਸਥਾਵਾਂ
- (4) ਬਹੁ-ਪਤਨੀ
- (5) ਭਰੱਪਣ ਵਾਲਾ ਬਹੁ-ਪਤਨੀ (Fraternal Polyandry)
- (6) ਕਰਤਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ
- (7) ਬਾਰਟਰ ਸਿਸਟਮ
- (8) ਟੋਟੋਮਿਜ਼ਮ
- (9) ਲੋਕਤੰਤਰ
- (10) ਅਪਵਿੱਤਰ
- (11) ਸੰਪਰਦਾ
- (12) ਨਿਊਕਲੀਅਰ ਪਰਿਵਾਰ। 2×9=18

ਯੂਨਿਟ-I

2. 'ਸੰਸਥਾ' ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ। 18
3. ਸੰਸਥਾ, ਸਮੁਦਾਇ ਅਤੇ ਸੰਘ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸਮਝਾਓ। 18

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਵਿਆਹ ਦੇ ਇੱਕ-ਵਿਆਹ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਇਸਦੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
5. ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। ਸਮਕਾਲੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਕ ਕੀ ਹਨ ? 18

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਸਰਕਾਰ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਇਸਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ। 18
7. ਆਰਥਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ? ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ। 18
9. ਐਮਿਲ ਦੁਰਖੀਮ ਅਤੇ ਮੈਕਸ ਵੇਬਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਧਰਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 18